ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **S. V.**, zastoupen Mgr. Petrem Nesporým, advokátem se sídlem Puklicova 1069/52, České Budějovice 3, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 3. 2020, čj. MV-25632-5/SO-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 16. 6. 2021, č. j. 61 A 13/2020 - 130,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Průběh řízení

[1] Žalobce, který je státním občanem Ukrajiny, zažádal dne 29. 5. 2019 o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie podle § 87b zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, neboť Ministerstvo vnitra (správní orgán I. stupně) zrušilo rozhodnutím ze dne 8. 6. 2017, č. j. OAM 1713 24/ZR 2013 jeho povolení k trvalému pobytu.

[2] Žalobcovu žádost správní orgán I. stupně zamítl pro důvodné nebezpečí, že by žalobce mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek, přičemž zdůraznil jeho trestněprávní minulost.

[3] K odvolání žalobce žalovaná potvrdila rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

[4] Proti rozhodnutí žalované podal žalobce žalobu. Krajský soud žalobu zamítl. Dospěl k závěru, že rozhodnutí žalované je přezkoumatelné a zákonné. Žalobcovo jednání i z pohledu krajského soudu představuje skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti (závažné trestné činnosti se dopouštěl dlouhodobě a opakovaně – znásilnění, vydíraní a týraní osoby ve společném obydlí). Tvrzený zásah do soukromého a rodinného života krajský soud v projednávané věci neshledal nepřiměřeným.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného k ní

[5] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost.

[6] Namítá v ní, že žalovaná nezohlednila, že osoba, vůči níž se měl dopustit týrání, se nejen pokoušela trestní stíhání zastavit, ale stěžovatele ve věznici navštěvovala a po jeho propuštění si jej vzala. Od spáchání trestných činů uplynula již dlouhá doba (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2018, č. j. 2 Azs 156/2018 - 49). Krajský soud však nezákonně tuto námitku vypořádal za ni, resp. dotvořil její vůli.

[7] Z rozhodnutí žalované ani není dostatečně zřejmé, co mělo představovat důvodné nebezpečí, že by stěžovatel mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek (ze kterého trestného činu to vyplývá, co je míněno druhem narušení veřejného pořádku a zvlášť společensky škodlivým protiprávním jednáním). Rozsudek krajského soudu proto nezákonně uvádí, že z rozhodnutí žalované srozumitelně vyplývá závěr o tom, že stěžovatel mohl vážným způsobem narušit veřejný pořádek „ze souhrnu obou trestních odsouzení“.

[8] Správní orgány ani krajský soud nezohlednily nejenom uplynutí dlouhé doby od spáchání trestných činů stěžovatelem (téměř deset a více než patnáct let), ale i skutečnost, že se nevyhýbal nástupu trestu, po dobu téměř 28 let nebyl zátěží pro sociální systém ČR, soustavně pracoval a z vězení jej propustili bez dluhu.

[9] Ve prospěch stěžovatele nebylo dostatečně zohledněno, že opuštění České republiky se projeví v nemožnosti hradit výživné na nezletilou dceru; nebude moci navázat kontakt s nezletilou dcerou; je ženatý a s manželkou, která je po náročné operaci, vychovává a soustavně pečuje o její dvě děti; na Ukrajině již má pouze svou osmdesátiletou matku a staršího bratra, se kterým je v minimálním kontaktu.

[10] Žalovaná neposoudila závislost nezletilé dcery na příjmu stěžovatele (alimentech), chybějící vazby na zemi původu, vztah k ČR a nutnost setrvat na území ČR k navázání vztahu s nezletilou dcerou.

[11] Rozsudek krajského soudu je vnitřně rozporný, přičemž na jedné straně tvrdí, že nezohlednění okolností pro jejich irelevantnost bylo správné, na druhou stranu cituje rozhodnutí soudů, která požadují zhodnocení těchto okolností. Ty ostatně zhodnotil ve vztahu k proporcionalitě zásahu do rodinného a soukromého života i sám krajský soud.

[12] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti poukazuje na to, že stěžovatel uplatňuje obdobné námitky jako v odvolání a žalobě. Odkazuje tak zejména na závěry krajského soudu.

III. Posouzení kasační stížnosti

[13] Kasační stížnost je včasná, přípustná a projednatelná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[14] Kasační stížnost není důvodná.

[15] Otázkou nebezpečí závažného narušení veřejného pořádku se Nejvyšší správní soud zabýval již opakovaně (srov. krajským soudem citované usnesení rozšířeného senátu ze dne 26. 7. 2011, č. j. 3 As 4/2010 - 151, č. 2420/2011 Sb. NSS, či rozsudek ze dne 14. 2. 2020, č. j. 5 Azs 383/2019 - 40, dále např. rozsudky ze dne 6. 2. 2013, č. j. 1 As 175/2012 - 34, č. 2835/2013 Sb. NSS, ze dne 26. 9. 2018, č. j. 2 Azs 156/2018 - 49, ze dne 17. 1. 2020, č. j. 5 Azs 305/2019 - 59, ze dne 14. 2. 2020, č. j. 5 Azs 383/2019 - 40, či ze dne 12. 3. 2020, č. j. 7 Azs 8/2020 - 32). Krajský soud dospěl k závěru, že u osoby, která se dopustila opakované, dlouhodobé, závažné (co do trestní klasifikace trestných činů jako zločinů) a povahou výrazně násilné trestné činnosti (znásilnění, pokračujícího vydírání se zbraní a týrání osoby žijící ve společném obydlí po dobu více než 2 let), je důvodné nebezpečí, s přihlédnutím k dalším okolnostem věci, že by mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek (to srozumitelně ozřejmily a akcentovaly i správní orgány, viz str. 3, 8 a 9 rozhodnutí správního orgánu I. stupně a str. 6 rozhodnutí žalované). Krajský soud k osobě stěžovatele neopomněl zmínit, že ten podal žádost o pobytový titul necelý rok po svém propuštění z vězení (7. 6. 2018) a popírá dopady (jakož i samotné spáchání trestného činu) týrání osoby žijící ve společném obydlí na oběť trestného činu a společnost (jeho sebereflexi hodnotí jako nulovou). Přestože od spáchání posledního trestného činu do podání žádosti uplynulo takřka 7 let, nebyla doba necelého jednoho roku ve spojení s výše popsanými skutečnostmi, dostatečná k tomu, aby osvědčila dlouhodobou změnu stěžovatelova chování (krajský soud zejména přihlédl k osobě pachatele trestných činů). Závěry krajského soudu jsou souladné s výše citovanou judikaturou, kasační soud jim přisvědčuje. Stěžovatelem uváděné výhrady stran nedostatků v odůvodnění rozhodnutí správních orgánů, neměly vliv na správnost jejich závěrů o možnosti závažného narušení veřejného pořádku.

[16] Správní orgány a krajský soud posléze hodnotily přiměřenost zásahu neudělení konkrétního pobytového titulu (povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie) do rodinného a soukromého života. I na posouzení věcí spjatých

s touto otázkou nabízí judikatura Nejvyššího správního soudu ustálené odpovědi, tu ostatně citoval i krajský soud (jde např. o rozsudky ze dne 8. 8. 2018, č. j. 3 Azs 350/2017 - 29, ze dne 13. 12. 2019, č. j. 10 Azs 108/2019 - 37). V obecné rovině rozhodnutí o neudělení povolení k pobytu představuje daleko méně závažný zásah do práv jednotlivce než rozhodnutí o zrušení povolení k pobytu či rozhodnutí o správním vyhoštění. Proto se na hodnocení dopadů rozhodnutí do rodinného a soukromého života cizince pro případ neudělení povolení k pobytu nekladou tak vysoké nároky jako při rozhodování o jeho zrušení (k tomu srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 11. 2011, č. j. 9 As 71/2010 - 112, a ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 Azs 96/2015 - 30).

[17] Soukromý a rodinný život cizinců je podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva (např. rozsudky ze dne 28. 6. 2011 ve věci *Nunez proti Norsku*, stížnost č. 55597/09, či rozsudek velkého senátu ze dne 3. 10. 2014 ve věci *Jeunesse proti Nizozemsku*, stížnost č. 12738/10) sice významným kritériem, může však nad ním v konkrétních případech převážit závažnost protiprávního jednání cizince nebo ohrožení veřejného pořádku související s jeho pobytem (srov. např. rozsudky tohoto soudu ze dne 4. 12. 2012, ve věci *Butt proti Norsku*, stížnost č. 47017/09, nebo ze dne 19. 1. 1996, ve věci *Gül proti Švýcarsku*, stížnost č. 23218/94, ze dne 18. 10. 2006, ve věci *Üner proti Nizozemsku*, stížnost č. 46410/99, ze dne 7. 6. 2011 ve věci *Anam proti Spojenému Království*, stížnost č. 21783/08). Jak vyplývá z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudky ze dne 18. 6. 2015, č. j. 7 Azs 75/2015 - 34, ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 Azs 65/2017 - 31, a ze dne 14. 3. 2017, č. j. 5 Azs 274/2016 - 42), stěžovatel mohl s ohledem na své protiprávní jednání a trestnou činnost předvídat, že takové jednání může vést ke zrušení jeho povolení k trvalému pobytu. Při páchání úmyslné trestné činnosti si mohl a měl být vědom důsledků, které s sebou odhalení jeho trestné činnosti ponese, a to jak v rovině trestněprávní, tak v rovině pobytové (nález Ústavního soudu ze dne 18. 2. 1999, sp. zn. IV. ÚS 108/97, dále srov. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 26. 1. 1999, ve věci *Jerry Olajide Sarumi proti Spojenému království*, stížnost č. 43279/98, či ze dne 22. 5. 1999, ve věci *Andrey Sheabashov proti Lotyšsku*, stížnost č. 50065/99), jakož i osobní (rodinné a soukromé). Žije-li cizinec na území státu, jehož není občanem, musí počítat s tím, že protiprávní jednání směřující proti právem chráněným zájmům tohoto státu, jehož se dopustí, může s velkou pravděpodobností vyústit v zánik jeho práva na území daného státu nadále pobývat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2016, č. j. 2 Azs 147/2016 - 30, a ze dne 6. 9. 2018, č. j. 7 Azs 279/2018 - 44). Krajský soud proto správně shledal posouzení správních orgánů stran přiměřenosti zásahu do rodinného a soukromého života jako zákonné, byť se podrobně nevypořádaly s každou vznesenou námitkou. Nevyhovění žádosti o pobytový titul s sebou nenese následky v podobě zákazu vstupu na území ČR či nemožnost požádat o jiný pobytový titul, byť s odstupem času. Stěžovatel od páchání trestné činnosti až do roku 2018 trávil nemalou část svého života v ČR ve vězení nebo v postavení obviněného, obžalovaného a později i odsouzeného pachatele trestných činů. Svůj rodinný život začal významně prohlubovat a fakticky vytvářet až po spáchání trestných činů (první trestný čin spáchal před narozením dcery a současnou manželku si vzal po podání žádosti o pobytový titul), tedy s vědomím dopadů výše uvedených protiprávních jednání do jeho (nejenom) pobytové situace. V takovém případě je jen těžko představitelné, a muselo by se jednat o zvláště výjimečné okolnosti (k tomu srov. např. rozsudky Evropského soudu pro lidská práva k otázkám přísnějšího postihu v podobě

vyhoštění ze dne 24. 11. 1998, ve věci *Mitchell proti Spojenému království,* stížnost č. 40447/98, nebo ze dne 22. 6. 1999, ve věci *Ajayi a další proti Spojenému království,* stížnost č. 27663/95, nebo ze dne 31. 1. 2006, ve věci *Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku,* stížnost č. 50435/99), aby byl zásah do rodinného a soukromého života nepřiměřený. Stěžovatel takové okolnosti ani neuvádí; toliko poukazuje na předvídatelné obtíže spjaté s rolí rodiče, který v minulosti páchal trestnou činnost, a jež má nyní nést následky svého jednání v rovině pobytové a osobní.

[18] V projednávané věci tak převážil veřejný zájem nad stěžovatelem uváděnými zájmy soukromými a rodinnými. Rozsudek krajského soudu v plném rozsahu obstojí.

[19] Krajský soud nadto správně a komplexně posoudil vznesené žalobní body, přičemž jeho závěry mají oporu ve spisovém materiálu. Naopak kasační výtky napadaly toliko dílčí aspekty řízení, přičemž ani v nejmenším nezavdaly soudu pochybnosti o zákonnosti závěrů krajského soudu stran podstaty věci, tedy otázky, zda neudělení pobytového titulu je oprávněné (ve smyslu kvalifikace důvodu) a nepřiměřeně nezasahuje do soukromého a rodinného života stěžovatele.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud ze všech výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační námitky stěžovatele nejsou důvodné. Napadený rozsudek splňuje kritéria zákonnosti a přezkoumatelnosti. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[21] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalované v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se jí náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. února 2022

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu